

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie **Ł. K.**,

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 24 maja 2024 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji prokuratora na korzyść,

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 8 stycznia 2024 r., IX Ka 1411/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie

z dnia 27 kwietnia 2023 r., IV K 985/20,

1. uchyla zaskarżony wyrok w zakresie punktu II, a także wyrok Sądu Rejonowego w części, w której skazano Ł. K. i wymierzono mu karę oraz środek kompensacyjny za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (punkty I i VI) i

na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 k.w. umarza postępowanie w tej części;

2. kosztami postępowania w sprawie, w zakresie czynu z punktu I wyroku Sądu I instancji, obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie z dnia 27 kwietnia 2023 r., IV K 985/20, Ł. K. został uznany za winnego czynu z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I); czynu z art. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 3 lat pozbawienia wolności (pkt II); czynu z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który wymierzono mu karę 150 stawek dziennych grzywny, po 10 zł każda (pkt III); czynu art. 276 k.k., za który wymierzono mu karę 150 stawek dziennych grzywny, po 10 zł każda (pkt IV); czynu z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności (pkt V). Kary jednostkowe zostały połączone i jako karę łączną wymierzono Ł. K. karę 4 lat pozbawienia wolności (pkt VII) i 200 stawek dziennych grzywny, po 10 zł każda (pkt VIII). Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody w związku z czynem przypisanym w punkcie I (pkt VI), zaliczenia na poczet kary łącznej pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (pkt IX) oraz kosztów procesu (pkt X i XI).

Apelację od tego wyroku wniosła obrońca oskarżonego. Apelacja zawierała dwa zarzuty: dotyczący czynu przypisanego w punkcie II oraz rażącej niewspółmierności kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie VII. Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 8 stycznia 2024 r., IX Ka 1411/23, zmienił zaskarżony wyrok w zakresie zaskarżenia w ten sposób, że uchylił wyrok Sądu I instancji w punktach VII

i IX (pkt I.1.) oraz przyjmując, że czyn przypisany w punkcie II stanowi wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. uchylił zaskarżony wyrok w tej części i na mocy art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 k.w. postępowanie wobec oskarżonego w tej części umorzył, a kosztami postępowania w tym zakresie obciążył Skarb Państwa (pkt I.2.). Sąd Okręgowy połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w punktach I i V wyroku Sądu I instancji i orzekł nową karę łączną roku pozbawienia wolności (pkt II). Na poczet tej kary zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności Ł. K. w sprawie (pkt III) oraz orzeczono o kosztach za postępowanie odwoławcze (pkt IV i V).

Kasację od tego wyroku wniósł prokurator, zaskarżając go w części na korzyść Ł. K. Skarżący zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. oraz art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2600) i art. 12 § 2 k.k. polegające na przeprowadzeniu nierzetelnej kontroli odwoławczej i zaniechanie zmiany na korzyść rażąco niesprawiedliwego rozstrzygnięcia z punktu I wyroku Sądu pierwszej Instancji, którym uznano Ł. K. winnym występkę z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., w sytuacji gdy wobec zmiany stanu prawnego na skutek wejścia w życie art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2600), co nastąpiło w dniu 1 października 2023 r., w dacie wyrokowania przez Sąd odwoławczy łączna wartość mienia będącego przedmiotem zaboru nie uzasadniała przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za przestępstwo, lecz powinna prowadzić do przyjęcia, że zachowanie to stanowiło wykroczenia z art. 119 § 1 k.w.”. Prokurator wniósł o „uchylenie rozstrzygnięcia z punktu II zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie o wymierzeniu oskarżonemu nowej kary łącznej pozbawienia wolności, a także wyroku Sądu pierwszej instancji w części, w której skazano Ł. K. i wymierzono mu karę oraz środek kompensacyjny za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (punkty I i VI), który w tym zakresie stał się prawomocny i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 k.w. umorzenie postępowania w tej części”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Prokurator trafnie wskazuje, że zaskarżony wyrok zapadł z rażącym naruszeniem art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., co doprowadziło do wydania przez Sąd odwoławczy orzeczenia rażąco niesprawiedliwego, zapadłego z naruszeniem art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 2600; dalej: ustawa nowelizująca), art. 119 § 1 k.w. i art. 12 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy, w punkcie I swojego wyroku, przypisał Ł. K. popełnienie występuku kwalifikowanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., polegającego na tym, że w dniu 26 lutego 2020 r., z szatni Zespołu Szkół nr [...] w W. przy ul. [...], działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, działając w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k., dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w łącznej kwocie ok. 630 zł na szkodę osób wymienionych w opisie czynu. W dacie orzekania przez Sąd Rejonowy (27 kwietnia 2023 r.) art. 119 § 1 k.w. przewidywał granicę odpowiedzialności wykroczeniowej za kradzież na poziomie 500 zł, a więc – z uwagi na jej przekroczenie – rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, przypisującego Ł. K. odpowiedzialność jak za przestępstwo, było prawidłowe.

Jednakże na mocy art. 4 pkt 5 ustawy nowelizującej m.in. Kodeks wykroczeń, z dniem 1 października 2023 r., ta granica została zmieniona na kwotę 800 zł. Efektem tej zmiany było również podwyższenie, do kwoty 800 zł, łącznej wartości mienia stanowiącego przedmiot kilku wykroczeń przeciwko mieniu popełnionych w warunkach art. 12 § 2 k.k., jako warunku przypisania sprawcy odpowiedzialności jak za jeden czyn zabroniony wyczerpujący znamiona przestępstwa. Nowy stan prawny obowiązywał już w chwili orzekania przez Sąd Okręgowy (zarówno rozprawa apelacyjna, jak i wydanie wyroku miały miejsce w dniu 8 stycznia 2024 r.). Jednocześnie ustawa nowelizująca nie zawierała żadnego przepisu intertemporalnego w zakresie zmiany art. 119 § 1 k.w. Opisana zmiana stanu prawnego nakładała zatem na Sąd odwoławczy obowiązek oceny pod tym kątem czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie I wyroku Sądu I instancji, której

wynikiem powinno być uznanie, że sprawca nie może ponosić odpowiedzialności jak za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., lecz – na skutek wysokości szkody poniżej progu określonego w nowym brzmieniu art. 119 § 1 k.w. – jego zachowania stanowią wykroczenia, których karalność uległa przedawnieniu. Brak dostrzeżenia tej okoliczności i pozostawienie rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w tej części w niezmienionej postaci powoduje, że Sąd odwoławczy dopuścił się rażącego naruszenia prawa, które niewątpliwie miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Zwłaszcza, że Sąd Okręgowy, orzekając nową karę łączną w punkcie II swojego wyroku, objął nią również karę za czyn przypisany Ł. K. w punkcie I wyroku Sądu Rejonowego.

Uznając, że zachowania Ł. K., przypisane mu w punkcie I wyroku Sądu I instancji, stanowią wykroczenia, na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. co do nich należało umorzyć postępowanie, a kosztami postępowania w tym zakresie obciążyć Skarb Państwa. To rozstrzygnięcie determinowało także uchylene, zawartego w wyroku Sądu odwoławczego, rozstrzygnięcia o karze łącznej (punkt II wyroku Sądu Okręgowego), którą objęto m.in. karę za czyn przypisany w punkcie I wyroku Sądu Rejonowego.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji wyroku.

Andrzej Stępka Dariusz Kala Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PGW]

[ms]